Vernieuwde leidraad Preventief Medisch Onderzoek van werkenden

Sluiter, Weel & Hulshof, 2013

NVAB voorjaarsvergadering 3 april 2013

Dr. Judith K. Sluiter &
Prof. dr. Carel Hulshof

Kenniscentrum Medische Keuringen in Arbeid

Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde nvab

Inhoud

Vernieuwing Leidraad PMO

- Van 2005 richting 2013
- Hulpdocumenten

Koppeling met andere richtlijnen

- Multidisciplinaire leidraad PMO
- Praktijkwijzer PC

nvab

am

Waar werd n.a.v. de leidraad PMO (2005) over gesproken…

- Vooral procesbeschrijving
- Matige rol bedrijfsarts in voorbereiding/inhoud/uitvoering
- Te weinig ‘hands-on’ materiaal voor in de praktijk

- Behoefte aan eenvoudig en praktijkgericht document
- Bij uitvoering door derden vaak zonder individuele feedback, uitleg en begeleiding BA
- Twijfels over effectiviteit PMO

nvab

am

Herziening
Leidraad PMO wenselijk…..

nvab

am

Herzien, omdat….(1)

Onze klanten het belangrijk vinden….

SER (2012):

- ‘preventiebeleid is essentieel voor duurzame inzetbaarheid’
- ‘het volgen of monitoren van de gezondheid van werknemers en inzetbaarheid is belangrijk (PMO kerndoel 1 en 2 genoemd).
- ‘structurele aandacht voor de gezondheid van de werknemers: ‘vinger aan de pols houden’.
- ‘zorg voor monitoring met follow-up met passende activiteiten of maatregelen.’

nvab

am

Herzien, omdat….(2)

- ..de Arbowet (art.18) voorschrijft aan werkgevers om periodiek PMO aan werknemers aan te bieden
- ..de ILO richtlijn aangeeft dat uitvoering PMO belangrijke activiteit van arbodiensten is
- 80% van BA's aangeven dat ze meer aan preventieve activiteiten willen ondernemen (Astri, 2011)
- NVAB kernwaarde 1 van de bedrijfsarts =

  'al het handelen van de bedrijfsarts is gericht op het voorkomen van beroepsziekten en beroepsgebonden aandoeningen, en op behoud van duurzame inzetbaarheid van de werknemer'

nvab

am

Keuzen NVAB

- Verbeter leidraad PMO
- Maak gebruik van recente inzichten
- Behoud internationale oriëntatie

  (ILO, Europese regelgeving)
- Vergemakkelijk werkwijze en toepassing
- Geef bedrijfsarts belangrijkere rol

nvab

am

Al ‘geëxperimenteerd’ is met PMO ‘vernieuwde stijl’(1)

- BA’s tevreden zijn over PMO ‘vernieuwde stijl’ als ze er ervaring mee hebben opgedaan
- >75% van BA’s die PMO ‘vernieuwde stijl’ uitvoeren aangeven dit met juiste hulpbronnen goed te kunnen doen (AMC, 2007, 2009, 2012, 2013)

nvab

am

Al ‘geëxperimenteerd’ is met PMO ‘vernieuwde stijl’(2)

- >75% van werknemers die aan PMO ‘vernieuwde stijl’ deelnemen aangeven dit zeer gewaardeerd te hebben en in de toekomst weer mee te doen
- >75% van werknemers verwacht dat door deelname aan PMO ‘vernieuwde stijl’ hun gezondheid en inzetbaarheid zal verbeteren
- En….omdat recente bewijzen laten zien dat toepassing leidt tot een positieve business case !

nvab

am

Voorwaarden voor goede business case

- Informatie over het werk (en risicofactoren) helpt bij invulling doelen
- Informatie over gezondheid en doelgroepen werknemers helpt bij invulling doelen
- Gebruik erkende screenings- en signaleringsmethoden
- Persoonlijke feedback en advies/inzet effectieve interventies
- Laat bij evaluatie effect voor WG zien

nvab

amc

Business case: na BA-PMO aanzienlijk hoger percentage werknemers verbetering in werkfunctioneren

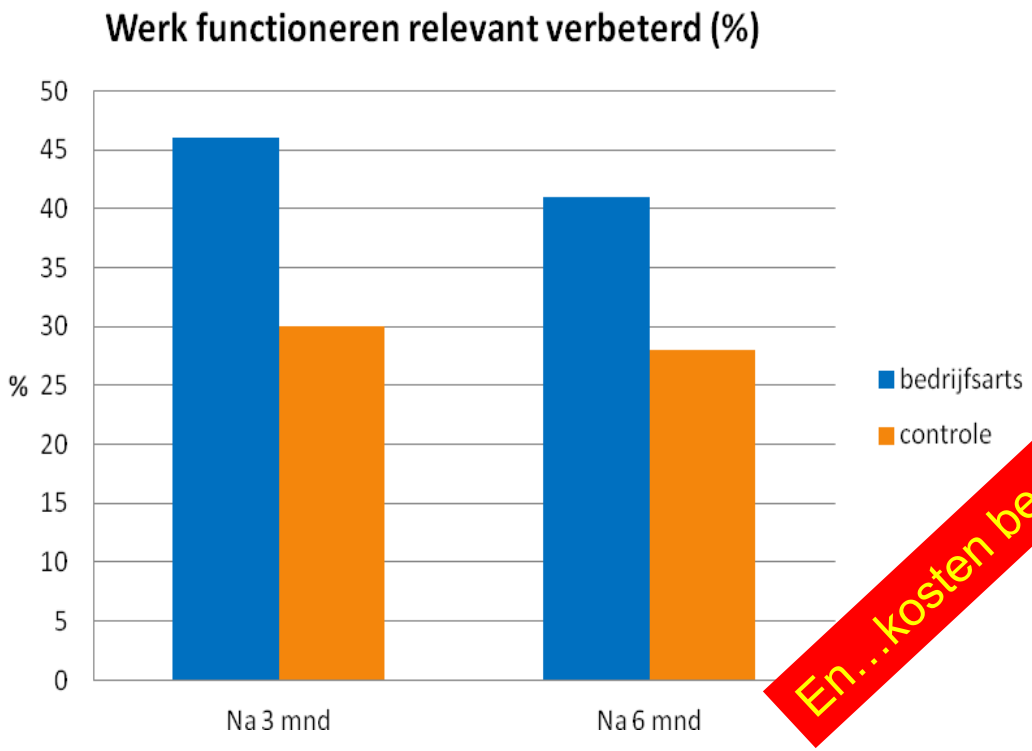

En…kosten besparend!!

AMC, Coronel Instituut / Trimbos Inst, 2012,2013
Promovendi Fania Gärtner, Sarah Ketelaar, Cindy Noben

Na BA-PMO aanzienlijk hoger percentage werknemers met verbeterd werkfunctioneren dan na geheel E-PMO

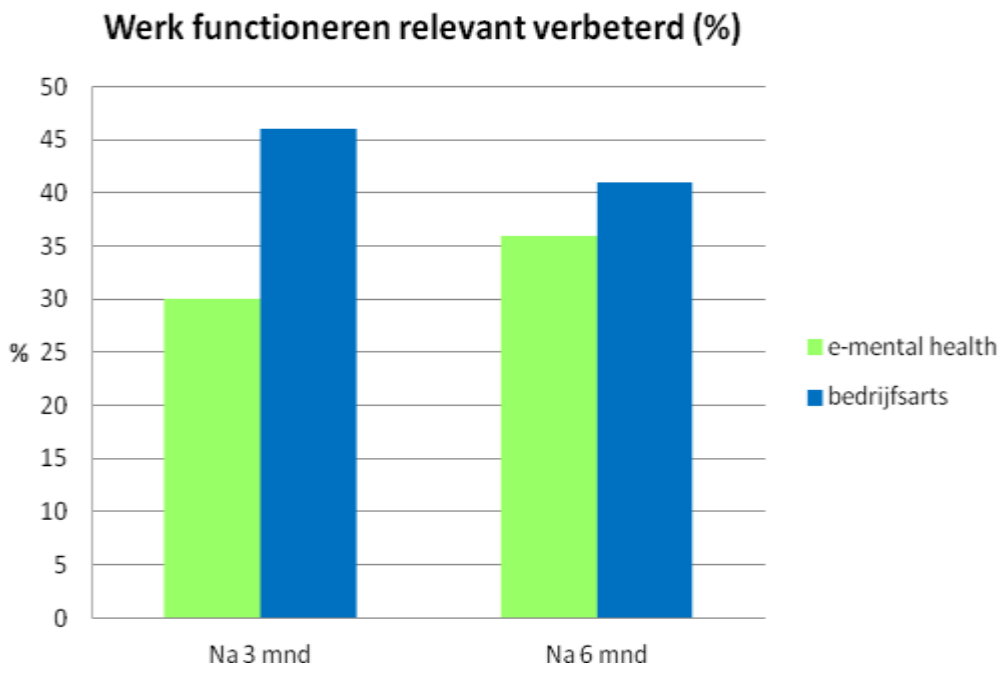

AMC, Coronel Instituut / Trimbos Inst, 2012,2013
Promovendi Fania Gärtner, Sarah Ketelaar

Na nieuw BA-PMO aanzienlijk hoger percentage bedrijfsartsen die beroepspecifieke adviezen geeft EN meer werknemers die deze adviezen navolgt ten opzichte van 'oude PAGO'

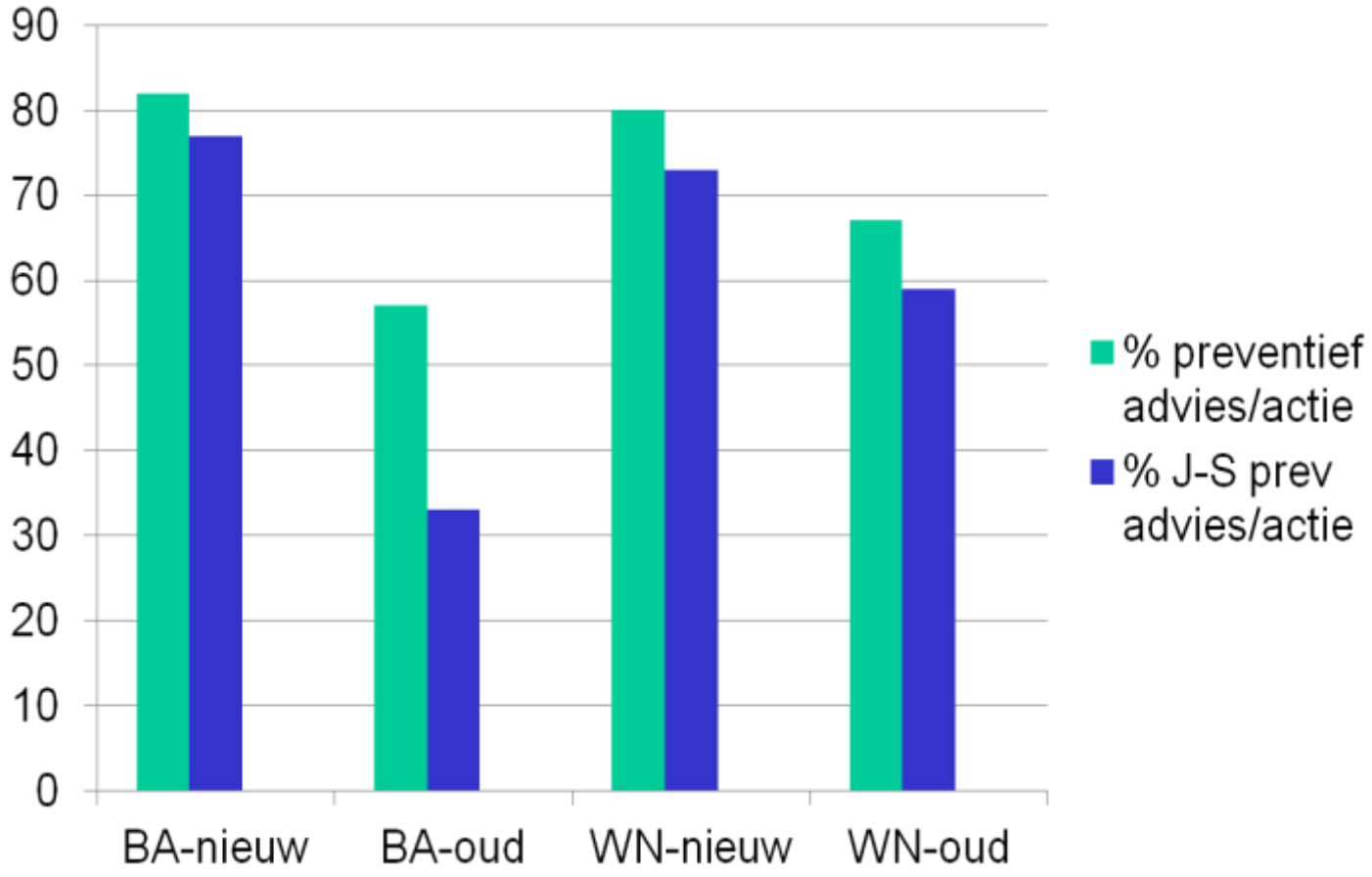

AMC, Coronel Instituut, 2013
Promovenda Julitta Boschman

nvab

am

Effecten leefstijlinterventies op werkgerelateerde uitkomsten: een meta-analyse van 18 internat.artikelen

Uitkomst:	N studies	Goede Kwaliteit studies, effect-size	N studies	Minder kwaliteit studies, effect-size
Gezondheid	5	0.22	3	0.29
Ziekteverzuim	8	0.11	4	0.37
Productiviteit	**3**	**0.14**	2	0.54
Werkvermogen	**1**	**0.10**	1	0.41
totaal	**10**	**0.14 = klein**	8	**0.41**

Betekenis effect-size:
0 - 0.32 = klein
0.33 – 0.55 = gemiddeld
0.56 – 1.20 = groot

Erasmus MC, 2013, Rongen e.a.

Vernieuwingen (1): PMO 2013

Er is voor gekozen om….

Het proces te vereenvoudigen:

- drie fasen [voorbereiding; uitvoering; evaluatie/vervolg]
- tien stappen
  - fase I: 5 stappen; BA in the lead
  - fase II: 4 stappen; BA ondersteund door WG/WN
  - fase III: 1 stap

nvab

amc

Vernieuwingen (2): PMO 2013

Gezien de behoefte belangrijkere rol BA:

De bedrijfsarts is in de 'lead' als professional…:

- tijdens agendasetting in bedrijf
- bij doelen stellen en inhoud PMO voorstellen
- bij het bespreken van de offerte
- als voorzitter van de projectgroep en voorlichten van werknemers
- bij de uitvoering van het PMO en begeleiding van de werknemers
- in de evaluatie/advies fase

Vernieuwingen (3): PMO 2013

Gezien de behoefte aan ‘hands-on’ materiaal, is bij de Leidraad een hulpdocument ontwikkeld

Inhoud hulpdocument voor bedrijfsarts:

- stappenplan hoe tot inhoud nieuw PMO te komen,
- advies over in te zetten instrumenten,
- instructie hoe uitslagen beoordeeld kunnen worden,
- advies over welke interventies/adviezen bij welk gezondheids-/ inzetbaarheid aspecten in te zetten,
- voorstel hoe vormgeven van preventieconsult

nvab

amc

Doelen PMO

Inhoud van een PMO wordt bepaald door:

- Drie kerndoelen waar, gegeven de bedrijfseigen doelen, een invulling aan wordt gegeven
- Kerndoel 1 en 2 sluiten aan bestaande ILO richtlijnen
- Kerndoel 2 en 3 zijn van belang voor de (duurzame) inzetbaarheid van medewerkers

In ieder PMO wordt vormgegeven aan ieder van de drie kerndoelen !

nvab

am

Kerndoelen PMO: kerndoel 1

'Occupational Health':

De preventie van beroepsziekten en arbeidsgebonden aandoeningen bij individuele en groepen werknemers

Gaat vooral over het denken vanuit arbeid in de richting van gezondheid.

Beoogd effect: afname van gezondheidsklachten of ervaren beperkingen door gezondheidsklachten

Vb 1: het opsporen van gehoorverlies door blootstelling aan lawaai

Vb 2: het opsporen van posttraumatische klachten door blootstelling aan emotionele piekbelasting

nvab

amc

Kerndoelen PMO: kerndoel 2

'Workers' Health':

Het bewaken en bevorderen van de gezondheid van individuen en groepen werknemers in relatie tot het werk

Gaat vooral over het denken vanuit gezondheid in de richting van arbeid.

Beoogd effect: verbeteren van werkfunctioneren/ fitheid/ belastbaarheid in relatie tot het werk

Vb 1 signaleren van astmatische klachten in de bouw
Vb 2 opsporing verminderd werkvermogen bij aanwezigheid relatief zware functie-eisen of chronische ziekte

nvab

am

Kerndoelen PMO: kerndoel 3

Het bewaken en verbeteren van de gezondheid/ inzetbaarheid van individuele werknemers

Gaat voornamelijk om de relatie vanuit gezondheid richting duurzame inzetbaarheid.

Beoogd effect: vermindering van risicofactoren voor toekomstige ongezondheid in het individu

Vb 1. opsporing en begeleiding van werknemers met risicofactoren voor hart- en vaataandoeningen

Leefstijlprogramma's kunnen hierbij onderdeel van de Interventies uitmaken

nvab

amc

nvab

am

Koppeling leidraad PMO (2013) met andere richtlijnen

- multidisciplinaire richtlijn PMO
- praktijkwijzer PC

- officiële overdracht nieuwe leidraad
- vragen/discussie

nvab

am

Multidisciplinaire richtlijn PMO

- Richt zich op alle personen/organisaties die in Nederland een vorm van PMO aanbieden en/of uitvoeren
- In de richtlijn is vastgelegd waaraan men zich bij aanbieden en/of uitvoeren van PMO moet houden
- Inhoud
  - Doel en doeltreffendheid van PMO
  - Het proces van aanbieden en uitvoeren van PMO
  - Management en borging van de kwaliteit
  - Beoordelingssystematiek (‘zelfevaluatietool’)

Waarom een MDR PMO?

- Aanbod (commercieel) PMO groeit (RVZ 2008): risico op medicalisering of uitsluiting (toekomstig werk, verz.)
- Voor burger zinvolheid PMO moeilijk te beoordelen
- IGZ → aanbieders zich soms niet bewust van WBO-plicht sommige onderdelen
- WBO moeilijk te handhaven

nvab

amc

Definitie PMO in MDR

Een PMO is een medisch onderzoek dat bedrijfsmatig wordt aangeboden en uitgevoerd zonder dat er bij een cliënt sprake is van een concrete gezondheidsklacht of van een indicatie voor een gezondheidsrisico of – probleem.

Het PMO heeft als doel dit risico of probleem vroegtijdig te onderkennen, te voorkomen of te behandelen of om een cliënt overige handelingsopties aan te kunnen bieden

Omschrijving PMO in Leidraad

PMO van werkenden betreft het vrijwillig preventief medisch onderzoek van werkenden, de bespreking met de werknemer van de uitslag, en het op basis hiervan geven van adviezen en uitvoering van of verwijzing voor interventies. PMO kan leiden tot een terugkoppeling op groepsniveau aan het bedrijf.

nvab

amc

Aanbeveling 1.1

De aanbieder heeft voor elk PMO beschreven:

- welke aandoening(-en) of gezondheidsproblemen het PMO vroegtijdig probeert te signaleren,
- op welke risicofactoren en/of ziektemarker(s) het PMO is gebaseerd,
- op welke doelgroep(en) het PMO zich richt,
- welke criteria gelden om vast te stellen of iemand tot de doelgroep behoort,
- wat de beoogde vervolgacties zijn bij een ongunstige uitkomst van het PMO

Aanbeveling 1.2.3

Zowel de PMO-aanbieder als de PMO-uitvoerder beschikken over een gedegen kennis van en documentatie met gegevens over het door hen aangeboden c.q. uitgevoerde PMO (onder meer belasting en risico's, sensitiviteit en specificiteit in vergelijking met eventuele alternatieven).

Aanbeveling 3.6.1

De aanbieder c.q. uitvoerder van het PMO heeft afspraken met ketenpartners voor een optimale doorverwijzing van cliënten voor vervolgacties.

Deze vervolgacties zijn in lijn met protocollen / professionele standaarden die in de gezondheidszorg worden toegepast en vinden plaats bij gekwalificeerde ketenpartners die vervolgacties met bewezen effectiviteit bieden.

Praktijkwijzer Preventieconsult

PRAKTIJKWIJZER PREVENTIECONSULT
CARDIOMETABOOL RISICO

bij de

LEIDRAAD
PREVENTIEF MEDISCH ONDERZOEK
van werkenden

Versie 1.6

- Gebaseerd op multidisc. NHG-Standaard *PreventieConsult (PC) cardiometabool risico*
- Hoofdelementen:
  - internetapplicatie (testuwrisico/testuwleefstijl)
  - consult door bedrijfsarts
  - groepsanalyse/rapportage
- Als (onderdeel van) PMO

Doel Preventieconsult CMR

- Gestructureerde invulling geven aan preventie van hart- en vaatziekten, diabetes mellitus type 2 en chronische nierschade in de bedrijfsartsenpraktijk
- Tegemoet komen aan de wens van werkenden om meer te weten over hun risico op deze aandoeningen en aan de behoefte om het ontstaan te voorkomen en advies te krijgen over een gezonde leefstijl
- Werkgerelateerde risicofactoren voor deze aandoeningen in kaart brengen

nvab

amc

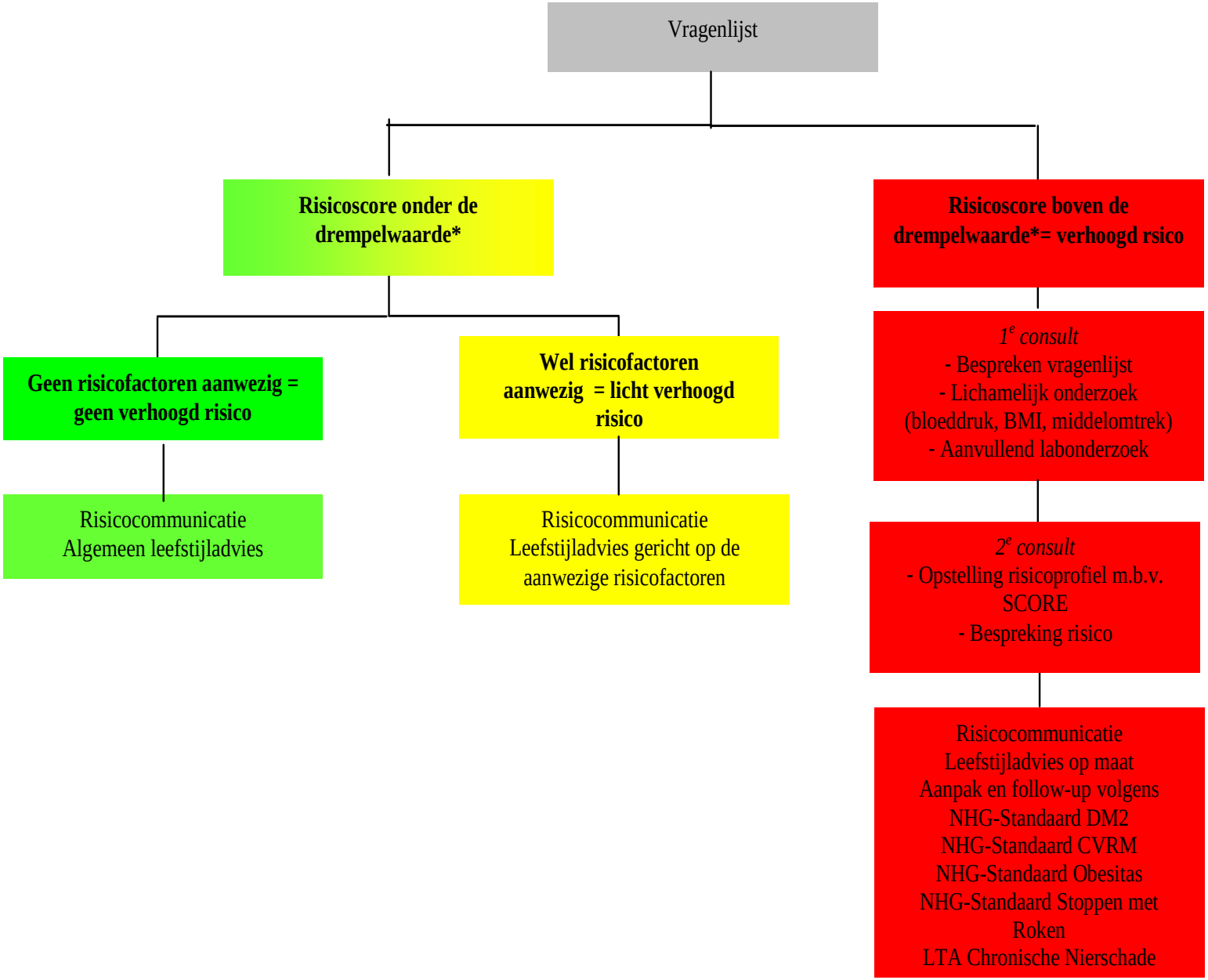

* De drempelwaarde is 35 punten voor vrouwen en 30 punten voor mannen

Uitvoering Preventieconsult

Praktijkwijzer:

- vertaling NHG Standaard naar bedrijfsarts/ arbodienst setting
- praktijktest vindt nu plaats
- evaluatie Praktijktest

  (door KBN, Coronel Instituut/KMKA en LUMC)

  - organisatie en haalbaarheid (2 varianten)
  - bereik en opbrengst
  - ervaringen bedrijfsartsen, deelnemers en bedrijven
  - globale kosten en bereidheid bedrijven te investeren in verdere acties

nvab

amc

Conclusie

- Leidraad PMO geeft ondersteuning bij opzet en uitvoering PMO
- Hulpdocumenten via website beschikbaar
- Onderzoek naar PMO komt op gang
- Multidisciplinaire richtlijn PMO biedt algemeen kader
- Evaluatie praktijktest Preventieconsult biedt praktische en aanvullende informatie
- Aan de slag…!

nvab

amc